

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 7P/151/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6218202675
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Minárik
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2019:6218202675.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Tomášom Minárikom vo veci starostlivosti o mal. X. R., nar. X. X. XXXX, bytom u matky, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Veľkom Krtíši, ako opatrovníkom, dieťa rodičov X. R.Á., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I., I.. Č.. B. XX a Y. O., nar. X. X. XXXX, bytom Y. S.R. X, J., o zvýšenie výživného na maloleté dieťa, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/8/2014-20 zo dňa 23.04.2014 v druhom výroku o určení výživného tak, že otec je p o v i n ý prispievať na výživu maloletej výživným v sume 70,- Eur, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 12.09.2018.

II. Zročné výživné od 12.09.2018 do 08.03.2019 na maloletú vo výške 278,12 Eur súd otcovi p o v o ľ u j e splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 15,-Eur vždy do 20-teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci v ktorom sa stane toto rozhodnutie právoplatné s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Podaným návrhom sa matka domáhala zvýšenia výživného na maloletú X. zo sumy 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepnoleté dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. na 100 Eur mesačne počnúc dňom 12. 9. 2018 na tom skutkovom základe, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/8/2014-20 zo dňa 23. 4. 2014 bola maloletá zverená do jej osobnej starostlivosti a otcovi bolo určené výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima. Otec platil výživné iba zo začiatku, asi 3x, potom platil len sporadicky a za posledné 3 mesiace zaplatil iba 27 EUR. Matka má s maloletou zvýšené výdavky, keď maloletá nastúpila do škôlky, a rovnako má výdavky so svojim šesťmesačným synom P. I., ktoré nevládze platiť. Zároveň má veľké zdravotné problémy súvisiace s problémovým tehotenstvom. Finančne jej pomáha len svokra a svokor.

2. Otec sa k podanému návrhu nevyjadril.

3. Kolízny opatrovník navrhol podanému návrhu vyhovieť, s tým, že sumu, o ktorú súd výživné zvýši, ponechal na úvahu súdu. Konštatoval, že sa zmenili pomery u maloletej, ktorá vyrástla, je staršia. Uviedol, že má telefonicky zistené, že maloletá už vyše jedného mesiaca do Materskej školy Z. W. nechodí, a to z dôvodu, že matka nemá dostatok financií. Pokiaľ sa jedná o pomery matky, táto žije so svojim druhom, teda nevlastným otcom maloletej, ktorý sa volá U. I.Ó., mal. P. I. a mal. X.. U. I. nepracuje nikde, resp. zúčastňuje sa aktivačných prác, čiže má príjem na úrovni 60,-Eur.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, potvrdením o výške príjmu zamestnanca zo spoločnosti MEPOS s.r.o. na č. I. 26, správou z prešetrenia pomerov u matky maloletej, správou z prešetrenia pomerov v domácnosti otca zo dňa 23.11.2018, oznámením Exekútorského úradu JUDr. Mariána Jurinu zo dňa 14.02.2019 a spisom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11P/8/2014, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

5. O výživnom na maloletú bolo naposledy meritórne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 23. 4. 2014 č. k. 11P/8/2014-20, ktorým súd zveril maloletú (v tom čase vo veku 9 mesiacov) do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa a zročné výživné za obdobie od 1. 3. 2014 do 30. 4. 2014 vo výške 54,26 Eur súd otca zaviazal zaplatiť v splátkach po 5 EUR mesačne spolu s bežným výživným. Pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že maloletá je v osobnej starostlivosti matky, ktorá je na rodičovskej dovolenke, že otec je vo výkone trestu odňatia slobody a že do pracovného pomeru nie je zaradený.

6. Matka vo svojom výsluchu na pojednávaní uviedla, že na podanom návrhu na zvýšenie výživného na sumu 100 Eur zotráva z dôvodu, že maloletá X. chodí do škôlky, s čím sú spojené zvýšené výdavky, matke sa narodilo ďalšie dieťa, a to Dávid Tóth a v súčasnosti je tehotná v siedmom mesiaci, s čím sú tak isto spojené zvýšené výdavky. Otec na výživu maloletej X. neprispel po dobu 3 mesiace a preto situácia matky je ťažká, niekedy jej musí pomôcť aj obchodníčka v obchode, že jej prípadne dá na dlh alebo svokor, nakoľko matke to finančne nevychádza. Pokiaľ sa jedná o výdavky na škôlku maloletej, tak cestovné do škôlky a späť vyjde denne 2,60 - 2,70 Eur, čo sa týka stravy je to 2,- až 3,- Eur za mesiac a ZRPŠ 3,- Eur mesačne. Pokiaľ sa jedná o výdavky na bývanie, tak tieto sú zhruba 25,- Eur čo sa týka elektriky, 12,- Eur televízia a satelit, a ďalej uhradila aj 180,- Eur na drevo, čo jej vydrží asi tak na dva mesiace. Pokiaľ sa jedná o výdavky na stravu, tieto matka uhradza vo výške 130,- Eur mesačne. Je to strava na jej osobu, na maloletú a tak isto na jej druhu. Jej druh zarobí momentálne okolo 30,- Eur mesačne. Príjmy matky sú také, že poberá rodičovský príspevok v sume 220,70,-Eur a prídavok na dve deti 2x 24,34 Eur. Záverom uviedla, že otec sa s maloletou pravidelne nestretáva a neprejavuje o ňu skutočný záujem.

7. Z potvrdenia o výške príjmu zamestnanca zo spoločnosti MEPOS, s.r.o. súd zistil, že otec maloletej bol u tohto zamestnávateľa zamestnaný od 1. 9. 2017 do 8. 5. 2018, jeho čistý priemerný mesačný príjem predstavoval 397,82 Eur a že požiadal o skončenie pracovného pomeru dohodou.

8. Zo správy z prešetrenia pomerov matky maloletej súd zistil, že matka maloletej je slobodná, žije v spoločnej domácnosti s druhom p. F. I., ich spoločným synom P. I. a maloletou X.. Druh matky je nezamestnaný, stabilný príjem nemá, privyrába si formou brigád. Spoločne obývajú jednoizbový byt v bytovom dome, kde majú zavedenú elektrickú energiu, vodu, kúrenie majú na tuhé palivo. Náklady na byt predstavujú mesačne 22 EUR na elektrickú energiu, 12 EUR na televíziu a satelit a zabezpečili si aj tuhé palivo na kúrenie. Matka poberá rodičovský príspevok a prídavok na 2 deti. Spláca dlžnú sumu 114 EUR na vyplatennom náhradnom výživnom v mesačných splátkach po 10 EUR. Finančne jej pomáhajú rodičia pána F. I.. Otec si vyživovaciu povinnosť voči mal. X. plní nepravidelne. Naposledy v mesiaci október 2018 na zaplatil výživné v sume 50 EUR. S biologickým otcom maloletá v kontakte nie je, v podstate ho nepozná, keď bol vo výkone trestu odňatia slobody približne 3 a pol roka. Naposledy sa s ňou stretol minulý rok v decembri, kedy sa ho bála. Odvtedy otec maloletú nekontaktoval. Maloletá je zdravá, má absolvované všetky preventívne prehliadky a povinne očkovania. Maloletá od septembra 2018 začala navštevovať predškolské zariadenie. Výdavky na maloletú predstavuje strava približne 25 EUR, dochádzka do škôlky 24 EUR a ďalšie výdavky na oblečenie na hygienu a pod..

9. Zo správy z prešetrenia pomerov u otca maloletého dieťaťa súd zistil, že otec pracuje v spoločnosti Dextram s.r.o. Bratislava, kde vykonáva pomocné brigádnicke práce na stavbách, s mesačným príjmom približne 380 EUR. V spoločnej domácnosti žije s družkou S. R., jej rodičmi, so svojím otcom, s jeho družkou, s Q. R., nar. 6. 4. 2001, U. R., nar. 11. 1. 1998, s Q. J., nar. 31. 5. 2018 a so svojím maloletým synom S. O., narodeným 29. 7. 2018. Družka otca je na rodičovskej dovolenke, je poberateľkou rodičovského príspevku a prídavku na dieťa. Maloletý S. je v celodennej starostlivosti svojej matky. Na výdavky domácnosti otec prispieva sumou 50 EUR mesačne. Podľa vlastných tvrdení na výživu maloletej pravidelne prispieva sumou 27,50 EUR mesačne. V súvislosti s návrhom na zvýšenie výživného uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí, vzhľadom k tomu, že vykonáva len pomocné brigádnicke práce a

pribudla mu ďalšia vyživovacia povinnosť, keďže sa mu dňa 29. 7. 2018 narodil syn S. O.. Na výživu maloletej je schopný ochotný prispievať len v minimálnom rozsahu.

10. Z oznámenia exekútorského úradu JUDr. Mariána Jurinu zo dňa 14. 2. 2019 okresný súd zistil, že predmetný exekútorský úrad vedie exekúciu voči povinnému otcovi na vymożenie výživného pre oprávnenú maloletú X., s tým, že od augusta 2018 bola oprávnenej vyplatená suma vo výške 28,12 EUR.

11. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „ZR“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (ust. § 75 ods. 1 ZR).

13. Podľa § 78 ods. 1 veta prvá ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

14. Podľa § 78 ods. 3 ZR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol vo veci výživného opakovane rozhodnúť (znižovať, resp. zvyšovať výživné, ktoré už bolo raz určené právoplatným rozhodnutím) je zmena pomerov, a to buď na strane rodičov, alebo na strane oprávneného (maloletého dieťaťa), alebo na oboch stranách. V zmysle platnej judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak tieto môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti len vtedy, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia pôvodného rozsudku.

16. Vykonaným dokazovaním má súd preukázané, že od poslednej úpravy výživného ubehlo takmer päť rokov. Maloletá v čase poslednej úpravy výživného mala 9 mesiacov, bola dojčatkom v celodennej osobnej starostlivosti matky a bez osobitných nárokov na potrebu stravy. V súčasnosti má maloletá 5 a pol roka, od septembra 2018 navštevovala predškolské zariadenie v Z. W., s čím boli spojené výdavky na cestovné do tohto zariadenia a späť v sume 24 € mesačne, so stravovaním v tomto zariadení v sume 3 € mesačne a so ZRPŠ rovnako v sume 3 € mesačne. Zároveň mala matka s výživou maloletej výdavky na stravu mimo predškolského zariadenia v sume približne 25 € mesačne a rovnako výdavky na hygienu, oblečenie a obuv, ktoré vzhľadom na to, že maloletá je od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti staršia o 4 a trištvrté roka narástli. Hoci zo zistení kolízneho opatrovníka, ktoré boli prezentované na poslednom pojednávaní, vyplýva, že maloletá už mesiac predškolské zariadenie nenavštevuje z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov matky, a teda matka už t.č. nevynakladá výdavky na cestovné z predškolského zariadenia a späť, na stravu v tomto zariadení a na ZRPŠ, je nutné konštatovať, že tým, že maloletá sa už v materskej škole nestravuje, vzrástli jej výdavky na stravu v domácnosti matky a zároveň uvedená skutočnosť nemá vplyv na výdavky maloletej na oblečenie a hygienu, ktoré matka musí vynaložiť, či sa maloletá v predškolskom zariadení nachádza, alebo nie. Každopádne je však vo vzťahu k maloletej nutné konštatovať, že v súvislosti s vekom maloletej sa zvýšili matke náklady čo sa týka stravy, ošatenia, obutia, hygieny maloletej, ale aj v súvislosti s plnením si predškolských povinností maloletou v období od septembra 2018 do februára 2019, dokedy maloletá predškolské zariadenie navštevovala. Pokiaľ sa jedná o majetkovú situáciu matky, táto sa výraznejšie nezmenila. Matka v čase posledného rozhodovania o výživnom bola na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok a prídavok na jedno dieťa, mala jednu vyživovaciu povinnosť, s otcom maloletej X. nežila v spoločnej domácnosti a tento na jej výživu neprispieval. V súčasnosti je matka rovnako na rodičovskej dovolenke (hoci s druhým dieťaťom), poberá rodičovský príspevok a prídavok na dve deti, hoci má o

jednu vyživovaciu povinnosť navyše, v spoločnej domácnosti s ňou žije aj otec jej druhého dieťaťa, ktorý na chod domácnosti prispieva z brigád, prípadne z aktivačných prác. Podstatná zmena pomerov však nastala u otca maloletej X., ktorý v čase ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti bol vo výkone trestu odňatia slobody, kde nebol pracovne zaradený. V súčasnosti otec pracuje na dohodu s príjmom cca 380 € mesačne, z tejto sumy prispieva na domácnosť sumou 50 € mesačne a pribudla mu vyživovacia povinnosť k synovi S.. U otca teda došlo k podstatnej zmene v jeho príjmovej zložke (0 € vs. 380 €), s tým, že súd nepovažoval za relevantnú jeho obranu v tom zmysle, že jeho súčasný príjem nemožno brať do úvahy z tohto titulu, že sa jedná len o prácu na dohodu. Na určenie výšky vyživovacej povinnosti je podstatná len výška príjmu a prípadne výdavky, ktoré na jeho získanie je rodič povinný vynaložiť, nie však otázka, aký je charakter pracovnoprávneho, prípadne obchodnoprávneho, či iného vzťahu, z ktorého povinnému rodičovi príjmy plynú. Navyše, ak by aj súd z nejakého dôvodu na uvedený príjem otca z dôvodu, že tento plynie z dohôd mimo pracovného pomeru neprihliadal, musel by konštatovať, že otec sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, keď z potvrdenia o výške príjmu zamestnanca od spoločnosti MEPOS, s.r.o. súd zistil, že otec bol u tohto zamestnávateľa zamestnaný od 1. 9. 2017 do 8. 5. 2018, jeho čistý priemerný mesačný príjem predstavoval 397,82 EUR a že požiadal o skončenie pracovného pomeru dohodou. V takomto prípade by súd musel vychádzať z potenciálneho príjmu otca dokonca na úrovni 397 EUR mesačne. Na druhej strane súd pri určovaní možností a schopností otca prispievať na výživu maloletej X. musel prihliadať na skutočnosť, že otcovi počnúc dňom 29. 7. 2018 vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť (k mal. S.).

17. Súd vzhľadom na takto preukázanú zmenu pomerov jednak na strane maloletého dieťaťa, ako aj na strane otca maloletej ako rodiča povinného na výživné, s prihliadnutím aj na ustanovenie § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré obsahuje tzv. valorizačnú klauzulu, ktorá sama o sebe môže byť dôvodom na zvýšenie výživného, považoval návrh matky za dôvodne podaný. Pri určovaní samotnej výšky výživného súd vychádzal z kritérií uvedených v § 75 ods. 1 veta prvá ZR, t. j. z veku, odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, ako aj z možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča, teda v danom prípade otca maloletého dieťaťa. V súlade s týmito zákonnými kritériami súd zvýšil výživné na maloletú zo sumy 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. (čo aktuálne predstavuje 28,08 EUR) na sumu 70 EUR, ktorá je primeraná potrebám maloletej X., zohľadňuje možnosti jej otca (príjem 380 EUR mesačne, vyživovacia povinnosť na ďalšie maloleté dieťa, výdavky na domácnosť 50 € ako aj ďalšie nevyhnutné výdavky otca na jeho osobu, ako sú ošatenie, hygiena a strava), ako aj skutočnosť, že hoci je maloletá X. v osobnej starostlivosti matky, na čo súd musí pri určovaní výživného prihliadať, i matku zaťažuje povinnosť prispievať na výživu maloletej aspoň v minimálnej miere (k uvedenému pozri § 62 ods. 3 ZR) a matka navyše poberá aj prídavok na dieťa ako štátnu sociálnu dávku, ktorá je účelovo určená na zabezpečenie výchovy a výživy nezaopatrenému dieťaťu. V tejto súvislosti však súd poznamenáva, že nemožno od matky spravodlivo požadovať, aby zabezpečovala osobnú starostlivosť o maloletú, ako aj jej výchovu a zároveň prispievala na jej výživu v takom rozsahu ako povinný rodič, ktorým je otec, ktorý nemá maloleté dieťa v osobnej starostlivosti. V danom prípade si teda matka svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletej plní aj vzhľadom na poskytovanie osobnej starostlivosti maloletej, na ktorú súd prihliadol. Súd ďalej taktiež prihliadol na skutočnosť, že otec sa s maloletou nestretáva pravidelne a dlhšiu dobu, kedy by sa aj týmto spôsobom podieľal na starostlivosti o maloletú, čím vznikajú opätovne vyššie výdavky na zabezpečovanie bežných potrieb matke maloletej.

18. Podľa § 77 ods. 1 veta druhá ZR súd výživné zvýšil od podania návrhu na súd t. j. od 12.9.2018, ku ktorému dňu už bola preukázaná zmena pomerov účastníkov konania. Za obdobie od 12.9.2018 do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vzniklo otcovi zročné výživné na maloletú vo výške 278,12 EUR [41,92 EUR ako rozdiel medzi doposiaľ určeným výživným 28,08 € a zvýšeným výživným na sumu 70 EUR x 6 mesiacov (od októbra 2018 až do marca 2019) + 19 dní mesiaca september 2018 (19 x 41,92 / 30)], ktoré mu súd povolil splácať v primeraných 15 € mesačných splátkach počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci v ktorom sa stane toto rozhodnutie právoplatné s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu. Pri určovaní výšky splátok súd zohľadnil výšku zvýšeného výživného, majetkové pomery otca, ako aj skutočnosť, aby zročné výživné bolo uhradené do jeden a pol roka odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

19. Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku, ktorým bolo naposledy určené výživné na maloletú, a to rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/8/2014-20 zo dňa 23.04.2014 v druhom výroku o určení výživného.

20. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď v konaní neboli tvrdené a ani súdom zistené žiadne tak špecifické okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je p r í p u s t n é odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Veľký Krtíš.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Okrem toho sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.